

11.

Javaslat a
„Kiskomáromi végvár”
települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Németh Mária Ingrid (név)

.....*Németh Mária Ingrid*..... (aláírás)

Zalakomár, 2016. június 29. (település, dátum)

(P. H.)



I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Zalakomári Művelődési Ház

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Németh Mária Ingrid

Levelezési cím: 8751 Zalakomár, Petőfi u. 9.

Telefonszám: 06-93-386-314

E-mail cím: kulturhaz@zalakomar.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Kiskomáromi végvár

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- | | | |
|---|--|--|
| <input type="checkbox"/> agrár- és élelmiszergazdaság | <input type="checkbox"/> egészség és életmód | <input type="checkbox"/> épített környezet |
| <input type="checkbox"/> ipari és műszaki megoldások | <input checked="" type="checkbox"/> kulturális örökség | <input type="checkbox"/> sport |
| <input type="checkbox"/> természeti környezet | <input type="checkbox"/> turizmus és vendéglátás | |

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Zalakomár

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- ☒ települési ☐ tájegységi ☐ megyei ☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Nagykanizsától mintegy tizenkilométerre északkeletre található Zalakomár település közigazgatási területén, a föld alatt fekszik az egykori vár. A kiskomári vár történetét feldolgozó munka hiányának okai között a település mai nagysága szerepel, illetve az egykori erődítés falaiból a laikus szemlélődő semmit sem lát. Egy 1982-ben folyó ásatáson kívül nem történt feltáró régészeti kutatás sem.

Az első adat, amely alapján feltételezhető, hogy Komárban erősség volt, 1310. január 13-áról származik. Rozgonyi Rajnold Komár birtokon erődítést (fortalicium) emelt. Az erődítést a Marcaliak 1444-ben megváltották. 1445-ben a vár kapitánya Marva (Marwa capitaneus exercitus de Komaron), aki a Marcaliak szentgyörgyvári várnagyaival együtt Keszthelyen hatalmaskodott.

IV. Béla a tatárjárás után 1237–1256 között kolostort alapított Szent Erzsébet tiszteletére Komárban. A kolostorban még 1542-ben is éltek szerzetesek, akik feltételezhetően az egyre növekvő török veszély miatt elmenekültek. Az ily módon hátramaradt építményt még az 1540-es években az óbudai prépost alakíthatta át várrá a török veszély hírére, amelyet 1600-ban – egy évre – elfoglalt a török. Azonban hiába szerezték vissza a magyarok, pénz hiányában a védők élelmezése, a vár erősítése is komoly gond volt. A XVII. század közepétől állaga egyre romlott, s mivel kijavítani nem tudták, a század végén lerombolták.

Komár esetében a XVI–XVII. század folyamán végig elkülönülő településeket feltételezhetünk. Az erősségben szolgáló katonaság és családtagjaik szállása nem magában a várban volt, hanem a vár előtt kialakult, palánkfallal megerődített településen, a hostátban,

amely a várral együtt alkotta a praesidiumot. Az erődítés előtt foglaltak helyet a várbeliek kerítéssel körülvett majorjai és földjei. Tőle délre, elkülönülve feküdt a földművelő, szolgálattal tartozó jobbágyok lakta Komár mezőváros, amely erődítetlen volt. Ezt látszik alátámasztani a mai településszerkezet is. Tehát a vár megnevezése Kiskomár, a mezővárosé Komár. Zalakomár 1969-ben jött létre Kiskomárom, és az e településtől délre elhelyezkedő Komárváros egyesítésével. Ez a település-felosztás a mai napig létezik.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A kiskomáromi végvár a legrégebbi építmény, amely Zalakomárhoz történetéhez köthető. Ezen ok miatt a felvétele indokolt az értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

http://doktori.btk.elte.hu/hist/szvitekrobertjozsef/diss_nem.pdf

